

дозволяє, студенти можуть розробити опитувальник і використати його, щоб інтерв'ювати одне одного чи іноземців.

4. Кожна група робить своє повідомлення про те, як просувається їхній проект. Групи вирішують, як презентувати свої проекти.

5. В кінці проекту збираються всі групи, щоб порівняти свої дослідження та отримати загальну картину проекту. Обговорення буде складним та дуже захоплюючим і залучає всіх членів групи.

Надзвичайно важливо, щоб готовий проект студентів оцінювався не тільки з точки зору лінгвістичної правильності. Викладачі повинні відзначати, наскільки творчою і оригінальною є робота і як багато зусиль було докладено для її виконання.

С. А. Чезганов, ст. викладач
кафедри української мови та літератури

РОБОТА НАД ФАХОВОЮ ЛЕКСИКОЮ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Значне місце при вивченні української мови як іноземної займає робота над науковим стилем мовлення. Вивчення підмови спеціальної дисципліни на заняттях з української мови здійснюється з метою формувати і розвивати у студентів-іноземців вміння слухати і записувати лекції, виступати на семінарах, читати літературу зі спеціальності. Загальновідомо, що інформативний центр навчально-професійного тексту, який студенти опрацьовують на заняттях з мови, складає фахова лексика. Нами буде розглянуто найбільш актуальну проблему роботи над фаховою лексикою — прийоми семантизації.

Методисти вважають, що опрацювання лексики, зокрема фахової, проходить у три етапи. Першим етапом є презентація — перше знайомство учня з лексичною одиницею. Викладач записує нове слово на дошці, вимовляє його, перевіряє правильність засвоєння звукової і графічної форми, дає морфологічну парадигму.

Другим етапом, який вважається центральним, є семантизація лексичної одиниці, тобто процес надання необхідної інформації про змістову сторону лексичної одиниці. Семантизація має бути адекватною, тобто точно передавати значення слова у конкретному методичному контексті.

Методисти пропонують різні прийоми семантизації, які можуть бути зведені до таких груп:

- 1) Використання наочності;
- 2) Тлумачення, дефініція, опис;
- 3) Використання лексеми, яка вказує на родові поняття (лексична парадигма);
- 4) Використання синонімів;
- 5) Використання антонімів;
- 6) Використання словотвірних зв'язків;
- 7) Контекстуальні пояснення;
- 8) Переклад.

При вивченні фахової лексики досить широко і ефективно використовується прийом тлумачення, опису, коли викладач може застосувати стислий або розгорнутий коментар з метою найбільш точного пояснення значення лексеми. Разом із тим не можна відмовлятися від таких прийомів семантизації, як пояснення значення лексеми за допомогою розгляду морфемного складу слова, аналізу словотвірного ланцюжка або введення лексеми у сильний семантизуючий контекст. З метою спонукання студентів до мислення іноді можна поступитись хронометражем заняття. Наприклад, такі лексеми, як «підприємець», «підприємство», «підприємництво» краще семантизувати за допомогою морфемного аналізу, тобто через значення формантів (які є носіями словотвірних значень). Семантизація складних слів також більш ефективною, якщо використовувати словотвірний аналіз. При цьому студенти повинні добре засвоїти такі категорії словотвору як корінь, префікс, суфікс. Цей мінімум є необхідним і достатнім, щоб пояснювати такі лексеми як «макроекономіка», «мікроекономіка», «постіндустріальний» тощо. Вважаємо, що немає необхідності пояснювати такі терміни як префіксоїд, суфіксоїд або інтерфікс, оскільки основною метою семантизації є пояснення значення слова.

Третій етап роботи над фаховою лексикою — організація засвоєння нових слів. Він виходить за межі нашої доповіді, проте зробимо декілька важливих зауважень. Експериментальні дані вказують на те, що для рецептивного засвоєння нової лексичної одиниці необхідно 15—25 повторень протягом 2—3 занять. При цьому бажано вводити нову лексему у різні контексти.

Таким чином, нами стисло було розглянуто проблему семантизації фахової лексики і доведено необхідність використовувати різні прийоми і засоби семантизації з метою ефективного засвоєння нової лексики.